

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Podpisnik: Goran Klemenčič
Izdajatelj: sigov-ca
Številka certifikata: ac 97 cc aa
Potek veljavnosti: 24.09.2019
Čas podpisa: 11:31, 26.04.2016
Ref. št. dokumenta: 001-1/2016/154

Državni zbor Republike Slovenije
dr. Milan Brglez, predsednik

gp@dz-rs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA - DRŽAVNI ZBOR	
Številka	26-04-2016
Št. zadeve	020-07/16-419/3
Št. zadeva	104-01/16-3
APA	EU:
Št. zn.	
Št. certifikata	

Številka: 001-1/2016/154
Datum: 26. 4. 2016

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi z
opravljanjem pravniških državnih izpitov
Zveza: vaš dopis št. 020-07/16-0419/2 z dne 25. 3. 2016

Spoštovani,

priloženo vam pošiljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi z
opravljanjem pravniških državnih izpitov.

Lepo pozdravljeni,

mag. Goran Klemenčič
minister

Priloga: kot v besedilu.

ODGOVOR NA POSLANSKO VPRAŠANJE Anje Bah Žibert

v zvezi z opravljanjem pravniških državnih izpitov

Dne 24. 3. 2016 ste name naslovili pisno poslansko vprašanje v zvezi z opravljanjem pravniških državnih izpitov, na katerega v nadaljevanju podajam odgovor.

V uvodu vašega vprašanja izpostavljate višjega sodnika Antona Panjana in upokojeno višjo sodnico Marjano Logar, ki naj bi se hkrati pojavljala v vlogi izpraševalca na ustnem delu pravniškega državnega izpita in vlogi izvajalca priprav na ta izpit. Po podatkih Centra za izobraževanje v pravosodju Anton Panjan ni in nikoli ni bil član državne komisije za pravniški državni izpit. Marjana Logar je članica državne komisije za pravniški državni izpit od leta 2005, kot izpraševalka za področje kazensko materialno in procesno pravo. Marjana Logar je Ministrstvo za pravosodje, Center za izobraževanje v pravosodju, 17. 8. 2011 pisno obvestila, da od leta 2008 po predhodno podanem pisnem obvestilu predsedniku sodišča, skladno s 43. členom Zakona o sodniški službi, opravlja z zakonom dovoljeno pedagoško delo, to je izobraževanje kandidatov za pravniški državni izpit. Od leta 2008 Marjana Logar ni bila več določena za pripravljavko in ocenjevalko pisnih kazenskih nalog na izpitih, še vedno pa je izpraševalka kazenskopravnega področja pri ustnem delu kot članica petčlanske oziroma šestčlanske komisije. Čeprav se pisni in ustni del izpita ocenjujeta samostojno, se sodnica dosledno izloča iz komisij, kadar je določena kot izpraševalka kandidatu, ki se je udeležil seminarja, katerega je vodila.

Toliko uvodoma, v nadaljevanju pa pojasnujem, da so člani državne komisije za pravniški državni izpit izkušeni sodniki, državni tožilci, odvetniki, notarji in drugi ugledni pravni strokovnjaki. Ministrstvo za pravosodje, ki izvaja pravniške državne izpite, dosledno skrbi, da člani izpitnih komisij niso določeni v izpitno komisijo za kandidata, kateremu so bili predhodno določeni za mentorja na sodišču oziroma tožilstvu v okviru obveznega ali izbirnega usposabljanja, ter da tisti, ki sodelujejo kot izvajalci kolokvijev za kandidate, ki se ne usposablajo na sodišču, niso njihovi izpraševalci na ustnem delu izpita, saj na podlagi vlog kandidatov s temi podatki razpolagamo. Tudi sicer člani državne komisije za pravniški državni izpit sami skrbijo, da ne sodelujejo v izpitnih komisijah pri kandidatih, kjer bi kazalo, da bi se zaradi kakršnihkoli okoliščin lahko pojavil sum pristranskosti. Takrat pravočasno obvestijo Center za izobraževanje v pravosodju in prosijo, da se za kandidata določi drugega izpraševalca. Dodatno pred začetkom ustnega dela pravniškega državnega izpita vsaka komisija posameznega kandidata uvodoma seznani s sistemskim načelnim mnenjem Komisije za preprečevanje korupcije številka 06211-9/2012/23 s 3. 7. 2012 glede krepitve integritete in omejevanje nasprotja interesov pri delovanju različnih komisij, svetov in delovnih skupin, v katerih sodelujejo posamezniki, ki niso zaposleni v javnem sektorju, in se še zadnjič pred izvedbo izpita ugotavlja morebitno nasprotje interesov. Člani izpitne komisije in kandidati imajo takrat možnost, da izrazijo svoje pomisleke ter da se le-te zabeleži v zapisnik ustnega dela izpita ter takega člana izloči iz konkretne izpitne komisije.

Ministrstvo za pravosodje nima pristojnosti za nadzor privatnih gospodarskih subjektov na trgu in zato ne razpolaga s podatki, kateri člani državne komisije za pravniški državni izpit sodelujejo s »privatnimi izobraževalnimi ustanovami, ki za plačilo izvajajo priprave na opravljanje pravniškega državnega izpita« in koliko pri tem zaslužijo.

V zvezi s kontrolnimi mehanizmi pri pisnem delu pravniškega državnega izpita, o katerih sprašujete, naj pojasnim, da se pisni del izpita izvaja po določbah ZPDI, Pravilnika o programu sodniškega pripravništva in pravniškem državnem izpitu (v nadaljevanju: pravilnik) in Pravil o varovanju izpitne tajnosti pri pisnem delu pravniškega državnega izpita (v nadaljevanju: pravila), kar na kratko pomeni sledeč potek pisnega dela izpita: pisno nalogo za posamezni mesec oziroma za posamezno skupino kandidatov, ki opravlja izpit istočasno, pripravita za vsako področje po dva člana državne komisije za pravniški državni izpit. Člane državne izpitne komisije določi minister za pravosodje vnaprej za vsako skupino kandidatov z letnim razporedom. Člani državne izpitne komisije ne morejo biti izpraševalci na ustnem delu izpita za kandidate, za katere so pripravili in ocenili pisne naloge. Kandidati, ki pristopajo k opravljanju pisnega dela pravniškega državnega izpita, se ob prihodu na kraj opravljanja izpita identificirajo z ustreznim dokumentom. Telekomunikacijske naprave oddajo dežurnim zapisnikarjem. Izpitne naloge prejmejo v zaprti kuverti, opremljeni s šifro, pod katero kandidati opravljajo izpit. V kuverti se nahaja izpitno gradivo in pole, opremljene s štampiljko izpitne komisije in nalepkami, na katerih je ponovno šifra kandidata in na katere kandidat napiše svojo odločitev. Izpitno gradivo je označeno kot izpitna tajnost. Pisni del izpita traja za vsako pisno nalogo po osem ur. V času opravljanja pisnega dela izpita se kandidat ne more z nikomer posvetovati. Kandidat lahko izpitni prostor zapusti le z dovoljenjem glavnega zapisnikarja, ki zabeleži čas odsotnosti kandidata ter zapisnikarja, ki je kandidata v tem času nadziral. Izdelek kandidat odda v rokopisu. Kandidat lahko nalogo rešuje samo na izpitnih polah Ministrstva za pravosodje, ki so opremljene z njegovo šifro. Izdelano izpitno nalogo skupaj z izpitnim gradivom na koncu kandidati oddajo v zaprti kuverti, na kateri se nahaja (samo) šifra kandidata. Kandidati se tako nikamor ne podpišejo s svojim imenom in priimkom. Ocenjevalci naloge ocenijo pod šiframi.

Glede na opisan postopek poteka pisnega dela pravniškega državnega izpita so zlorabe, kot jih opisujete v vašem vprašanju, zelo malo verjetne. To kažejo tudi izkušnje, saj na izpitu še ni bilo zaznanih nepravilnosti. Kljub vsemu Ministrstvo za pravosodje z željo po vedno novih izboljšavah pripravlja kriterije za izbor članov izpitnih komisij. Kriteriji bodo upoštevani pri sprejemu naslednje odločbe o članih državne komisije za pravniški državni izpit.

Glede vašega vprašanja o sprejemu smernic o nasprotju interesov za sodnike glede ravnanj zunaj sodišča vam posredujem pojasnilo predsednice Sodnega sveta.

SODNI SVET

Trg OF 11, 1000 Ljubljana
tel/fax: 01 43 41 880
faks: 01 43 41 863
e-pošta: sodni.svet@so.si

Številka: 3/2016-331

Datum: 8. 4. 2016

REPUBLIKA SLOVENIJA	
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE	
LJUBLJANA	
Prejeto	13-04-2016
Vredn.: /	Priloga: /
Številka zadeve: 6040-3/2016/66	

MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
Center za izobraževanje v pravosodju
dr. Tadeja Jelovšek, višja sodnica
- direktorica

Spoštovani!

V zvezi z vašim zaprosilom za pojasnila glede poslanskega vprašanja poslanke Anje Bah Žibert o primernosti zunajsodnega izobraževanja kandidatov za pravniški državni izpit (v nadaljevanju PDI) s strani sodnikov prek zasebnih podjetij/ustanov uvodoma poudarjamo, da poslanka utemeljeno izpostavlja, da je PDI pomemben predpogoj za zasedbo odgovornejših delovnih mest v sistemu pravosodja in kot tak izjemno pomemben kriterij v procesu izbire najboljših kandidatov. Zato je pomembno, da se kandidatom za ta izpit omogoči pridobitev ustreznih znanj skozi brezplačni pripravniški proces na sodišču, v katerega so vključeni sodniki kot mentorji in predavatelji.

Takšno delovanje sodnikov spodbuja tudi zakonodajalec, ki izrecno določa, da lahko sodnik opravlja pedagoška, znanstvena, publicistična, raziskovalna ali druga podobna dela v pravni stroki, če s tem ni ovirano opravljanje sodniške službe (drugi odstavek 42. člena ZSS). Tudi sicer je izobraževalna vloga sodstva in sodnikov pri pravnem napredku, razvoju vladavine prava in izboljšanju pravnega sistema v modernih demokratičnih družbah kvaliteta, ki jo poudarjajo mednarodne smernice (npr. Bangalorska načela sodniške etike, Načela, vrednote in kakovosti sodniške etike, sprejeta s strani Evropske mreže sodnih svetov (ENCJ), Mnenja CCJE št. 3, 4 ...). Kodeks sodniške etike, sprejet s strani Sodnega sveta na podlagi 28. člena ZS, v svojem VI. načelu (združljivost) spodbuja sodnike k tistim izvensodnim dejavnostim, ki krepijo delovanje sodstva, zagotavljajo pravni napredek in razvoj ter prispevajo k izboljšanju pravnega sistema.

Pripravništvo na sodiščih, ki je še vedno najboljša popotnica za uspešen izid izpita (tudi zaradi tega, ker se na pisnem delu PDI pišejo osnutki sodnih odločb), je omejeno že več let zapored. Številni kandidati zato niso deležni vsestranske priprave na PDI z delom na sodiščih ali pa so vanjo vključeni v zelo skromnem obsegu. Novela Zakona o pravniškem državnem izpitu je omogočila pristop na izpit tudi tistim kandidatom, ki niso opravili pripravništva na sodišču. Oboje je vplivalo na to, da so posamezna podjetja na trgu začela

ponujati usposabljanje za PDI proti plačilu.

Tako so se nekateri sodniki odzvali vabilu in se kot predavatelji vključili v tovrstna izobraževanja. Sodni svet se strinja, da vprašanje sodelovanja na takšnih seminarjih za pripravo na pravniški državni izpit izven sodišč, zlasti če gre za sodnike, ki so obenem tudi izpraševalci na teh izpitih, spada med smernice glede nasprotja interesov za sodnike v zvezi z ravnanjem izven sodišča.

Glede tega je pri Komisiji za etiko in integriteto v zaključni fazi izdelava in objava komentarja Kodeksa sodniške etike, v katerem bo tema o navzkrižju interesov (neposredno in posredno) poglobljeno obravnavana skozi celotno besedilo. V komentarju bo pojmovno razčlenjeno vsako načelo posebej. Skozi to pojmovno in pomensko razčlenitev bodo sodnikom predstavljene najrazličnejše situacije, ki jih lahko pripeljejo v položaj konflikta interesov, pa tudi situacije, ki takšnega konflikta ne povzročajo. V praksi najbolj problematizirana področja bodo dodatno razdelana in orisana s predstavitvijo nekaterih konkretnih primerov. Skozi celotno besedilo komentarja pa bodo sodnikom predstavljene tudi metode, s katerimi bodo lahko samoreflektivno reševali etične dileme v zvezi s potencialnimi konflikti interesov.

Obveščamo pa vas tudi, da je predsednik Višjega sodišča v Ljubljani Anton Panjan Komisiji za etiko in integriteto predlagal, naj glede njegovega sodelovanja v enem od tovrstnih izobraževalnih programov zavzame stališče. Njegov predlog bo komisija obravnavala na eni od naslednjih sej.

S prijaznimi pozdravi,

**Predsednica Sodnega sveta
dr. Mateja Končina Peternel**

